

Justitiedepartementet

Enheten för migration och asylpolitik

Rådets möte (RIF) den 8-9 november 2010

Dagordningspunkt: 3, lagstiftningsöverläggningar

Rubrik: Utkast till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 539/2001 om fastställande av förteckningen över tredjeländer vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredjeländer vars medborgare är undantagna från detta krav

– Antagande

Dokument: det har ännu inte presenterats något dokument för behandling i rådet.

Tidigare dokument: Fakta-PM Justitiedepartementet 2009/10:FPM102, Fakta-PM Justitiedepartementet 2009/10:FPM16

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 27 nov 2009, inför RIF-rådet 30 nov-1 dec 2009.

Bakgrund

Under våren 2008 lanserade kommissionen så kallade viseringsfrihetsdialoger med länderna på Västra Balkan. Individuellt utarbetade färdplaner antogs med kriterier för länderna att uppfylla för att komma i fråga för viseringsfrihet. När länderna uppfyller kriterierna är syftet att kommissionen ska presentera ett förslag med ändring av rådets förordning (EG) nr. 539/2001, vilken reglerar vilka länders medborgare som ska vara viseringsskyldiga respektive viseringsbefriade vid inresa i Schengen.

Efter att kommissionen genomfört utvärderingsmissioner i länderna under våren 2009, ansåg de att Makedonien, Montenegro och Serbien uppfyllde kriterierna i färdplanerna. I juli 2009 presenterade kommissionen ett förslag om ändring i förordning 539/2001. Rådet antog förslaget i november 2009 och från och med den 19 december kunde medborgare från dessa tre länder viseringsfritt resa in i Schengenområdet. Samtidigt som förordningsändringsförslaget antogs, antogs en gemensam deklaration av rådet och Europaparlamentet om att så fort Albanien och Bosnien och Hercegovina uppfyller kriterierna i färdplanerna skyndsamt fatta beslut om viseringsfrihet också för medborgarna från dessa båda länder.

Under december 2009 och början på 2010 sände kommissionen ner ytterligare utvärderingsmissioner till regionen. Med anledning av de iakttagelser som då gjordes lade kommissionen i slutet på maj ett förslag om att lyfta viseringskravet för medborgarna också från Albanien och Bosnien och Hercegovina. Länderna ansågs då uppfylla färdplanerna i samma utsträckning som Makedonien, Montenegro och Serbien gjorde när förslaget om viseringsfrihet lades för dem.

I juli sände kommissionen ner expertmissioner till länderna för att undersöka om de sista kriterierna uppfyllts. Rapporterna från dessa missioner presenterades den 14 september och fastslog att länderna nu uppfyller alla de krav som uppställts i färdplanerna för viseringsfrihet.

Kommissionen planerar att presentera en uppföljningsmekanism med syfte att från kommissionens sida efter beslut om viseringsfrihet fortsatt följa ländernas genomförande av de reformer som påbörjats med anledning av färdplanerna.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden utgörs av artikel 77.2 a i EUF-fördraget. Beslut fattas genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet, det vill säga att Europaparlamentet är medbeslutande och rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

Svensk ståndpunkt

Sverige stödjer föreslagna ändringar i rådets förordning (EG) nr. 539/2001, eftersom länderna nu uppfyller uppställda kriterier för viseringsfrihet. Förslaget ligger i linje med svenska strävanden att stärka de mellanfolkliga kontakterna mellan länderna på Västra Balkan och EU. Viseringsfrihet är också en konkret och kännbar effekt av EU-närmandeprocessen med stark inverkan på den allmänna opinionen i

berörda länder. Viseringsfrihet utgör ett betydelsefullt incitament för fortsatta reformer och för att stärka EU-perspektivet.

Samtidigt är det viktigt att kommissionen efter att viseringsfrihet införts, inom ramen för EU-närmandeprocessen, fortsätter att arbeta med myndigheterna i Albanien och Bosnien och Hercegovina på de områden som omfattas av färdplanerna, till exempel gällande minoritetsskydd. Sverige ser därför det förslag till uppföljningsmekanism som kommissionen planerar att presentera som en väsentlig komponent i samband med ett beslut om viseringsfrihet fattas.

Europaparlamentets inställning

Den 7 oktober 2010 röstade Europaparlamentet med bred majoritet för förslaget.

Förslaget

Kommissionen föreslår att medborgare från Albanien och Bosnien och Hercegovina som reser med biometriska pass undantas från viseringskravet vid inresa i Schengen.

Tekniskt innebär förslaget att Albanien och Bosnien och Hercegovina flyttas över från bilaga I till bilaga II i viseringsförordningen, det vill säga från den bilaga över länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering till den bilaga över länder vars medborgare är undantagna från denna skyldighet.

Med hänsyn till säkerhet och förebyggande av olaglig invandring, har införande av biometriska pass i länderna på Västra Balkan varit av avgörande betydelse för att framgångsrikt kunna avsluta dialogerna om viseringsfrihet. Kommissionen föreslår därför att viseringsfriheten bara tillämpas för medborgare som innehar biometriska pass. Biometriska pass innehåller ett datachip med innehavarens personuppgifter och ansiktsbild. Vid en passkontroll kan passinnehavaren fotograferas, varvid detta foto sedan jämförs med ansiktsbilden i passets datachip för att säkra att personen som innehar passet är samma person som passet ställts ut till.

Gällande svenska regler och förslagens effekter på dessa

Förslaget innehåller bestämmelser som berör skyldighet att inneha visering respektive undantag från denna skyldighet. Bestämmelser om viseringsskyldighet regleras i viseringsförordningen som är direkt tillämplig i Sverige. Ytterligare undantag från viseringskravet finns i

utlänningsförordningen (SFS 2006:97). Några ändringar av de svenska bestämmelserna bedöms inte nödvändiga.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär minskat behov av resurser för viseringsverksamheten vid ambassaden i Sarajevo, men också minskade intäkter i form av uteblivna viseringsavgifter. Det förra gör det möjligt för UD att prioritera om resurserna till migrationsverksamhet vid andra utlandsmyndigheter. Vid sektionskontoret i Tirana bedrivs ingen viseringsverksamhet.

Med anledning av det borttagna viseringskravet är det sannolikt att antalet asylsökande från Albanien och Bosnien och Hercegovina ökar till Sverige, vilket innebär att utgifterna under utgiftsområde 8 Migration ökar. Medel har tillförts berörda anslag i samband med BP11.

Övrigt

-